PAMFLET
1038

T 405

Copie van ſeker Refereyn by de overheerde Nederlantſche Provintien aen Hollant gheſchreven / beroerende den Vrede. Met oock der Hollanders antwoorde rÿmſ-wyſe daer by ghevoecht.

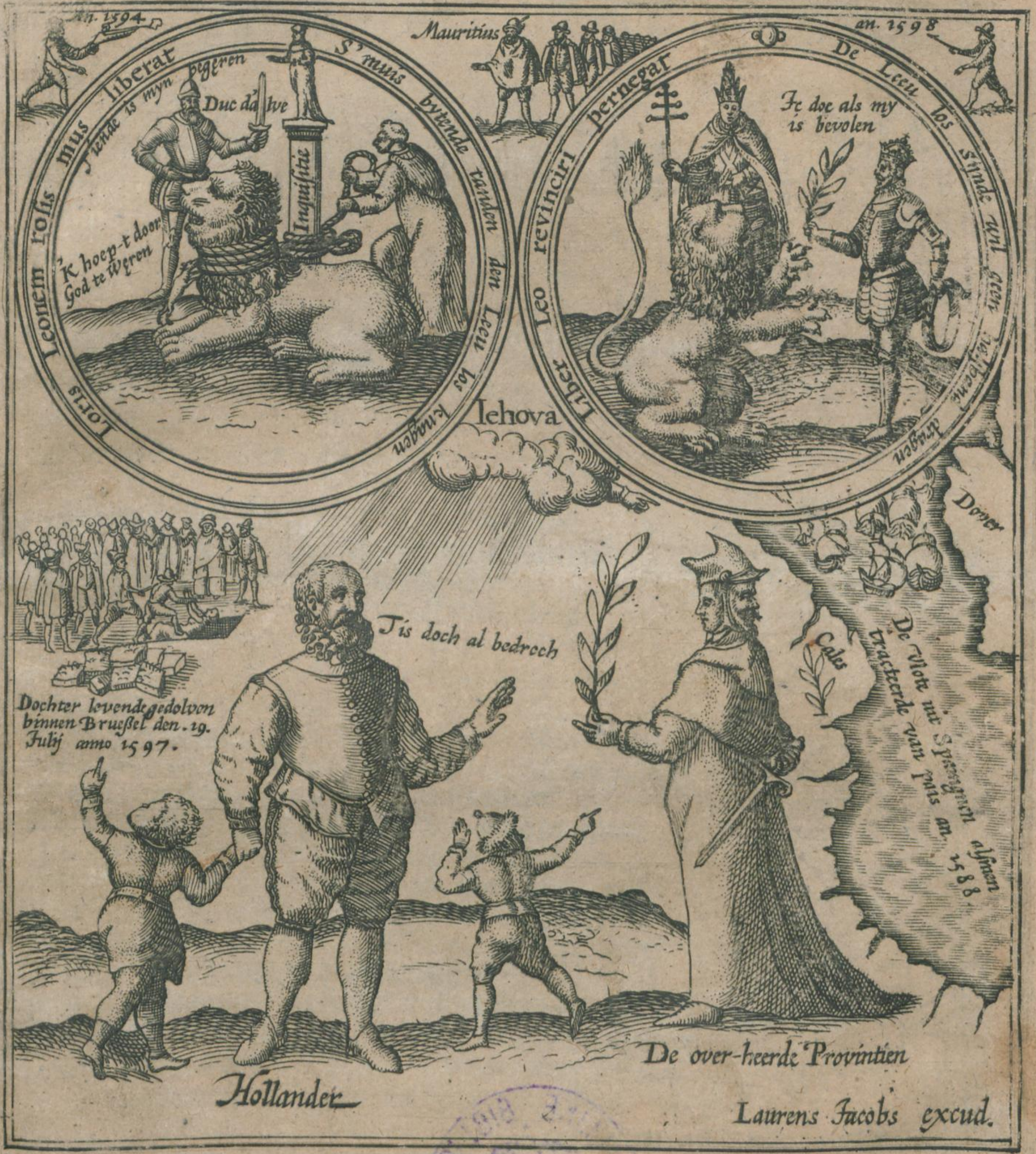
An. 1594
Mauritius
an. 1598
Loris Leonem roſis mus liberat S'muis bytende tanden den Leeu los knagen
Fiende is myn begeren
Duc d'Alve
Inquiſitie
'K hoep-t door God te weren
Liber Leo revinciri pernegat De Leeu los sijnde wil geen [illegible] dragen
Ic doe als my is bevolen
Iehova
Dover
Cales
De Vloot uit Spaignen als men tracteerde van pais an. 1588
Tis doch al bedrooch
Dochter levende gedolven binnen Brueßel den. 19. Julij anno 1597.
Hollander
De over-heerde Provintien
Laurens Jacobs excud.

1038

PSAL. 28. VERS. 3.

Treckt my niet henen onder den Godlooſen, ende onder den quaet-doenders, die vriendelijck ſpreken met haren naeſten, ende hebben het booſe in't herte.

Aen Hollandt.

1

O Edel Hollandt hoochmoedich verheven/
En ſeer ghedreven//om dat u Fortuna lacht/
Hoe langhe wilt ghy in verwaentheyt leven/
Ende u begheven//tot forſe/ghewelt en cracht?
Iſt noch niet ghenoech naer onvrede ghetracht?
Hebt ghy den bandt des eenicheyts ganſch verghetē?
Iſt al bloet/moort en brant daer ghy op wacht?
Heeft Mars gheheellijck u herte beſeten?
Wilt ghy't al naer uwe ſinlijckheyt meten?
Meynt ghy dat altoos ſal loopen voor den wint
Denckt toch eens van wien ghy zijt afgheſpleten/
En waerom ghy haet die u hebben bemint?
Ghy zijt ons vleeſch/ons bloet/eertijts wel gheſint/
Maer nu tot ons heel wreedelijck gheneghen.
Ick en can niet dencken waer ghy't ghefondeert vint/
Vijfentwintich Iaer deſen twiſt te pleghen/
Iſſer dan gheen eynd'? gaet u den vrede teghen?
Soeckt ghy niet eens ruſte oft ſtilte in uwen tijt?
Laet u toch die ghemeyne ellende beweghen:
Onchriſtelijck is hy die hem in't quaet verblijt.

2

Wilt ghy dan eeuw'lijck raſen en tieren/
Ende als wilde Dieren//blyven woeſt en fel?
Zijn dit ghereformeerde manieren/
Tot tweedracht ſtieren//met moede rebel?
Wat wildy? wat ſoeckt ghy? wat is u ghequel?
Waerom hebt ghy de wapenen aenghetoghen?
Om u Previlegien. Dit was d'eerſte ſpel:
Maer voorwaer/ten heeft u daer niet gheloghen/
Ghy ſocht al wat anders/als wy nu ſien moghen/
Want d'experientie claert u duyſterheyt:
Alle onderdanicheyt hebt ghy wt-gheſpoghen/
En ſoeckt teghen God een ſinlijcke liberteyt.
Opent eens u ooghen/denckt oft Schriftuere ſeyt/
Dat ſulcx gheoorloft ſy den Onderſaten:
Wat heeft Paulus den Chriſtenen voore ghelept/
Onder die Afgodiſche Potentaten?
Dat ſy ghehoorſaem als ootmoedighe vaten/
Haer Overſte ſouden kennen/naer Gods vermaen:
Sulcx hadde oock wel ghevoecht tot uwer baten:
Want daer hooverdye is, en can Gods Gheeſt niet ſtaen.

3
'Tſcheen ghy woudt verdrijven tyrannije/
En met herten vrye//beſchermen 't Vaderlant/
Maer ghy ſocht ws Overſten heerſchappije
Te ſtellen op d'zije// en leven naer ws ſelfs hant:
'Tvertooch was ſchoone/maer 't hadde een ander verſtant
Dan men meynde/ het blijckt claerlijck metten wercken:
Op den dach van heden u noch tegent herteſpant
Alle Overheyt/ hy en quame uyt Hollants percken:
Ghy meynt u met u eyghen cracht verſtercken/
En verſmaet den Prince die u God en natuere gaf:
Hy roept/ hy wacht/en ghy en willes niet mercken/
Hy ſmeeckt/ hy vermaent u/ en ghy achtet als caf/
Hy wilt hem tot u voeghen/ en ghy wijckt af/
Zijn goetheyt doet u wederſpannicheyt groeyen/
Hy en begheert gheen wrake/geen wreetheyt ſtraf/
Hy wilt u met gratie ende ghenade beſpoeyen/
Hy wilt u weder als een ledeken voeyen:
Van zijn lichaem/al hebt ghy u wat vervreemt:
Keert weder/keert/wilt u welvaert bevroeyen:
Hy miſhaecht God die den Prince 'tzijne neemt.

4
En verachtes niet met hertneckichede/
Maer ſchickt tot vrede/ u ſinnen beroert en verſtropt/
Al gaet u nu die fortuyne wat mede/
Naer d'oude zede//gheduerich en was ſy nopt:
Die canſſe mocht keeren/en 't waer haeſt verſchopt:
Alle 'tgheluck d'welck neffens u mach woonen/
Want ghelijck ſnee en ijs door de Sonne dopt/
So ſmelt voorſpoet als God zijn gramſchap wil toonen/
Dit ſietmen daghelijcx aen veele perſoonen
Inder menſchen handel die broos is ende onvaſt/
Jae in menighe Landen/Rijcken en Croonen/
Diemen ſiet vallen door haer eyghen laſt/
'Tis te vergheefs datmen op 't verganckelijck paſt/
Iſt heden voorſpoet/t'mach morgen anders drapen/
Die op zijn ſelven ſtaet wort dickwils verraſt/
Eer hy meynt dat den wint hem ſal teghen wapen/
Wilt Hollandia u niet te ſeer verfrapen/
Al zijt ghy hooch gheclommen in corter ſtont/
'Tfondament en deucht niet/ hoe ſeer ghy moecht crapen:
Gheen gheſtichte en duert dwelck ſtaet op quade gront.

5

Ghy wordt verweckt/ vermaent ghenadelÿck/
Maer ſeer wreetdadelÿck//ſtopt ghy u ooren/
Ende uwe toorne blÿft ſo onverſadelÿck
Dat ghy verſmadelÿck// geen reden wilt hooren/
Iſſer niet dat uwen hoochmoet can verſtooren?
Oft ſtillen u gloedighe wrake en felheyt wreet?
God die Heere/ die ſiet u quade devooren:
Ende hoe ghy den vrede haet met moede heet/
Hy ſal u beſoecken/ zÿn handt is ghereet
Als hy u corts ghethoont heeft met wondere/
'Tſchevelinghe opt ſtrang ſo peghelÿck weet/
Door den Walviſch der dieren verſlondere/
Die ghy hebt ſien berſten als eenen Dondere
Met groot bloetſtorten en ſchromelÿck geluyt/
Denckt vry hier op als een ſake beſondere
Ghelooft dat hy u wat wonderlÿcx beduyt/
Elck--een diet hoort neemt daer een waerſchouwen uyt
Tot uwer leere/condt ghy die waerheyt ſmaken/
Opent u ooghen/ u verſteende herten ontſluyt:
God waerſchout ghemeenlijck eer hy comt ter wraken.

6

Ghy wort ghedreycht dats een ſake die claer//is/
Want openbaer//is, wat ſulcke Monſters bewyſen:
God wiens rechtveerdige hant ſeer ſwaer//is/
V by en naer//is/om plagen te doen ryſen/
Met druck met ellende ſal hy u ſpyſen/
Met tegenſpoet/ met ruyne/met verdriet/
V vreucht ſal verkeeren in een afgryſen/
V weelde in droefheyt/u rÿckdommen in niet/
Hy verandert die rÿcken alſoomen ſiet/
En dat hooghe ſtaet doet hy lichtelÿck dalen:
'Tſal u ghebeuren ten zy ghy metter vliet
Vwe Prince kent als goede Vaſſalen.
Schorſt u bloedich ſweert/laet der vreden ſtralen
In u herte ſchynen eer ghy wort gheplaecht/
V ghebueren daer ghy meynt trooſt te halen/
Op wiens verbondt ghy u ſo roemelÿck draecht/
Sullen u verlaten/ want elck op't zyne jaecht/
Alſſer baete oft voordeel ſtaet te verbeyden/
Zÿt des ſeker/ gheloovet oft ghy't ſaecht:
Men ſeyt ghemeenlijck, ſchade doet vrientſchap ſcheyden.

7

V voorſtel boos teghen Gods leeringhe ſtrijt/
Jae gheſchiet in ſpijt//ſelfs vander natueren:
Al iſt dat ander Princen met u doen haer profijt/
Nochtans haten zijt//te ſien alſulcke kueren/
Denckende/hun volck mocht hen oock op vueren/
Ende hun worpen wt des Overheyts ghewelt/
Want haeſt vintmen ſchijn om hem te rueren/
Alſmen den ſin tot wederſpannicheyt ſtelt/
V Regiment is met ſchandale verſelt/
Voor allen natien die ſulcx aenſchouwen:
En daerom elck-een u rebellich ſchelt/
Om dat ghy u wter Overheyt wilt houwen:
En die haer wettighe Overheyt verſpouwen/
Die doen (ſeyt Paulus) Gods ordening wederſtant:
Ghy zijt als het Monſter d'welck met groot vergrouwen/
Sonder hooft/tot Schevelinghe is comen opt lant.
Tot u onderwys iſt daer ghebleven verſant/
Dus eer die ſtraffe compt wilt ootmoet leeren/
Te vergheefs en is deſen ſpieghel niet gheplant:
Daer gratie woont, iſt altoos tijt om keeren.

8

Jck dencke nochtans dit ſal u ſpot ſchijnen/
Met ſulcke termijnen/te comen aen voort/
Segt 'tis Monicken praet of clap van Baghijnen/
Gheene medecijnen//dienen tot u confoort/
Sulcx ſeytmen ghemeynlijck als de waerheyt compt voort
Want die booſe ſpotten met Gods ſecreten:
Wel aen/ons ſegghen is een ſterffelijck woort/
Wy en zijn Propheet/noch kinders van Propheten/
Wy zijn verre van Gods verborghentheyt gheſeten:
Maer ons vermaen en is niet ſonder fondament/
Ghelooftet/believet u/ſonder vermeten/
Wt yver maken wy uwen ſtaet bekent:
Een wonder veranderinghe is u omtrent/
Kieſt d'oorboorlijcxſt' dewijl' ghy hebt ſpatie:
Ghy wort ghewaerſchout vanden hoochſten Regent
Keert tot reden/men wacht u met gratie:
O edel Hollandt ſliſt u turbatie/
Vereenicht met u lidtmaten/volcht vrienden//raet/
Ghelooft gheen twiſt-maeckers vol fallatie/
Hy is dwaes die naer 'tleyden der blinden,,gaet.

Js gheſien ende toe-ghelaten te moghen ghedruckt worden.
Datum Bruxellæ 12. Martij, 1589.

PETRVS VINCK.

Louanij, Ioannes Maſius excudebat.

Antwoort op't voorgaende ghedicht:

Aen de Miſleydede Nederlandtſche Provintien.

Op het eerſte Vers.

God'lijck en menſch'lijck Hollandia eel verheven//is
Want de Heere neemt het aen uyt ghenaed' als zijn Kint
En de voorſtandt der Vaderlijcke vryheyt daer neven//is
De wortel daer d'Adel oorſpronck'lick uyt begint/
Dees drijft ons Hollanders / niet d'Afgodiſche Goddinne
blint/
Die wy den Afgod-eerders ghebruijcken laten/
Providentia is onſe ſturinghe/want men bevint
Dat deſe ons verheft boven alle Staten.
Die zijn vyanden ſtroott/zijn beſchermers gaet haten/
Oordeelt oft ſulck niet recht is verwaent gheacht?
Dit is ons ghevoelen/want wy t'uwer baten
Vw' end' onſe vyanden/met fortſe / gewelt en cracht
Soecken te weerſtaen/hier toe ons ghemoet tracht:
Sullen oock tot den eynd' ſoo langh' de noot ſal dueren
Ons vryheyt in't ghemeyn voorſtaen dach ende nacht
Soo langh' God gheeft cracht/willen't gaerne beſueren
Om vreed' te bevechten voor ons en onſ' bueren
Die haer dood'licke vyand' inden ſchoot (ſonder mercken)
Op queecken en voeden/'tzijn beclagh'lijcke kueren.
Onchriſt'lick is't quaet doen, en een ander in't quaet ſtercken.

Noch op het eerſte Vers.

1 Dat wy den Band' des eenicheyts ganſch vergeten
Wert ons verweten door u Neer-land' verblent
Bloedt/moort/noch brand' hebben ons 'thert niet beſeten/
Kennen Martem oock niet dan voor een Af-god blent
Maer God der heyrcrachten die in ons herten prent
Een ſtadigh' bedencken tot eenicheyt en vrede.
'Tblijckt ſelfs aen veele onſer Munten bekent/
Die uytwendelijck vertonden/onſ' innerlijcke zede
Waert dat onſ' daet hier teghen ſtrede
Hadde u verwijt ſtede/maer wy doen ons beſte
Om u t'onrecht af geſpleten in eenichede
Met ons te verbinden/ en u pijl' met de reſte
Van d'onſe te knoopen/ dat de Spaingaert die niet queſte.
Want noodighe voorſtand' van onſe vryheyt end' goet
Is de reghel onſer aenſlaghen end' ons Krijghs veſte.
Soo langh' Gods gratie ons byſtand' doet:
Deden wy anders/ wy beſcharmden 't Neerlands bloet.
Doch Chriſtus heeft ons ghewaerſchout over langhen
Te zijn teghen Leeuwen end' Voſſen loos verwoet
Eenvuldich als Duyven, voorſichtich als Slanghen.

Op het tweede Vers.

2 Als Beyren en Wolven die in wreed'heydt blaken
Looſe Voſſen noch Draken/ die niet haken dan bloet/
Van andere dieren/ machmen ons niet laken:
Want wy zÿn tam als Schapen door de Honden behoed't
Wiens tanden/ of ſulcx den wilde Dieren wee doet/
(Om dat ons ghereformeerden ſulcx niet is verboden)
Wy ghebruycken tot onſer beſcherminghe vroet/
Ons willen/ ons ſoecken/ is/ dat wy u nooden
En ſoecken/ uyt liefde door Chriſtum ghebođen/
V behouding'/ met d'onſe/ naer ziel en lichame
Ons quelt/ dat ghy u verderf niet meer voelt als dooden.
Het eÿnd' onſes krÿchs/ onſer Wapenen name
Is voorſtant onſer rechter Previlegien, t'ſame
Met vryheydt s'gemoets dit's d'eenighe raet/
Om die te vercryghen/ en 'tmiddel bequame.
In onſe veroverde Landen ſeer claer te ſien ſtaet
Dat dit d'eenigh' wit is van onſe krÿghs raet
Sulcx willen wy u oock daetlÿck bewyſen
So ghy u met ons voecht/ en 't Spaenſch Jock weerſtaet
Wiens hovaerdije is God en den menſchen een afgryſen.

Noch op het tweede Vers.

2 Die ghehoorſaemheyt die wy ons Overheydt bewyſen
Vrywilligh ſonder dwanck/ maer met luſt en vlÿt/
Als ſelfs onſe partÿen wel verſtaen en pryſen/
Al iſt nochtans dat hun 'tſelve ſpÿt:
Gheeft te kennen dat wy niet ſoecken verr' en wÿt
Dan hun te gehoorſamen naer der wyſen leere/
'Tblÿckt aen 'tgeen wy gedaen en gheleden hebben altÿdt
Om te blyven onder 'ſConincx regiering' als Heere
Maer niet als Tyran/ wy vermochten niet meere.
Wy ſoecken de vryheydt/ die Chriſtene onderdane
Niet gheweygert moet werden van een Chriſten Heere:
Sonder welcke wy als menſchen niet conden beſtane/
Geſwyge/ als goed' Chriſt'nen te moghen gane.
Want/ naer de Schrift meld't: (die wy meer als ghy leeſen/
Want zy u verbooden wert als dieſe niet gaet ane:)
Sien wy onderlinghe plicht tuſſchen beyden te weſen:
So de Heer' die breeckt door tyrannÿe miſpreſen/
En tot zÿn plicht radende/ vermaningen afſlaet/
Hy thoont dat Gods Geeſt hem heel is ontreſen/
Want God den hovaerdighen altijdt wederſtaet.

Op het derde Vers.

3 Daetlijck wenſchen wt te verdryven tyrannije/
En met herten blye te beſchermen t'Vader-landt:
Hebben door Gods handt ſulcx oock in partije
Verricht/en hopen meer te doen tot v welſtandt:
Tyrannije te verdryven is ons eenich verſtandt/
T'blijckt aen onſen ſtandt die wy nu zijn voerende/
Wy ſochten noyt ſonder Overheyt te leven : want
Wy achten voor ſotten die ſulcx zijn roerende:
Maer wijſheyt iſt hoemen hem daer tegen is opvoerende/
Gheen Overheeyt als wt ſyn eyghen Volck t'erwelen/
Daer toe Godt ſyn Volck by Wetten was beſnoerende.
Op ons cracht wy niet ſtaen: maer met herdt en met kelen
In Gods bewaring' ſterck/wy onſe ſaeck bevelen/
Ons Prins wy niet verſma'en/maer den Tyran wy duchten/
Die naer Gods en Natuers wetten/t'en baet gheen quellen
Syn recht verloren heeft. Syn ſmeken doet ons ſuchten/
Siend' aen hem anders niet als des krancke Leeus vruchten
Dien de Vos gheen gheloof gaf/al was hy pluymſtrijckende/
Want des anderen ſtappen outdeckten s'Leeus kluchten/
Die ſyn recht ghebruyckt, is niemandt veronghelijckende.

Noch op het derde Vers.

3 V Prince roept/en wacht als de Wolf/die ghebeten
En te bedd' leggende/vant Schaep drincken begeert/
Segghende hy ſoud' dan ſelf wel verſorghen ſyn eten:
Daer teghen het Schaepken ſeyde onverveert
Ja/ick ſoud' ſelfs u ſpijs zijn/ick weet wat u deert.
O-overdencken ſyner leeuſcher ende Wolfſcher wreetheden
Doet ons ſyn roepe en ſmeken houden onweert.
Ghy roemt veel ſyn goetheyt/ghy ſiet niet aen de ſtede
Noch perſoonen tot wien ghy voert v rede:
Ghy ſpreeckt het in Neerlandt/tot Neerland'ſche perſoonen/
Daer nau vry ſyn wreedheyt is eens voets trede/
Die noch niet ophoudt/wat wilt ghy hem verſchoonen?
T'bleeck noch onlancx tot Bruſſel aen een Vrou perſoone.
Ghy ſpreeckt het tot Hollanders/die noch riecken den brandt
Haers goets en bloets: ſy laten haer niet hoonen:
Syn gratie en ghenade/ſyn zweert/vyer en worgh-bandt
Noyt heeft hy ons ghereyckt een recht Vaderlijcke handt;
Doch die yemandt toont lieflijcker gelaet als hy plach/
Ghelijck ons leert d'oude ſpreeck-woort bekant
Heeft hem bedroghen of wil bedrieghen ſoo hy mach.

Die om de
belijdeniſſe
der waerh-
levendich
begraven is.
Den 19. Julij. Anno.
1597.

Noch op het derde Vers.

3 Lichtelijck bevroeyen wy wat gratie en ghenade
Ons ſoude te ſtade comen van hem/die acht
Syn hoocheyt verſeert te zijn inden hoochſten grade/
Door deſe vier puncten teghen ſyn Majeſteyt gewracht
Als Wapening' teghen hem: nieu Religie inghebracht:
Sijns afzweeringhe: hand'ling' met ander Potentaten.
Heet dit maer/wat verurent? wat g'nade kan zijn verwacht.
Van hem/ die dovergift van een cleyn Requeſt der ſtaten
Voor hoocheyts ſchending houdt?: die tyrannich met pracht
Donbekende weſt Indiſche Americanen
Met donrecht overwonnenne van Granaten
En dArragonneſers ick ſpreeck' niet wt wanen
Niet heeft gehandelt als onderdanen/
Om dat ſy ſlechts vryheyts beſcherming' hadden begeert/
Maer als een wreed' Wolf/haer rechtvaerdighe tranen
Mochten hun niet verſchoonen of ſy werden verheert?
Wat ſoud' ons verſekeren ſoo niet te zijn getracteert?
Wy ſteunen op ons Recht/God gaet in noot ons ſtercken/
Waer op als een Rots is ons Oorlogh ghefondeert
Teghen Godt ghelt noch raedt noch Wapen der ſtercken.

Op het vierde Vers.

4 Noyt Brief noch Bode is aen ons geſonden
Men heeftſe gheleſen/en te woorde geſtaen:
En op beyde gheantwoort/dat ſy wel verſtonden
Dat wy niets liever als vreed met u aengaen:
Hartius met ſyn macker daer van ons ghetuyghen ſtaen.
Doch u Heydenſche Fortuijne/daer met ghy in u rede
Ons tweemael zijt dreyghende/wy niet achten een graen/
Wy laten die eeren dien die telcker ſtede
Den Heyd'nen ghelijck zijn in Afgodiſche zede/
Wy kennen de voorſienicheyt Gods onbeweeghlijck/
Die Coninghen en Rijcken/nv meynende in vrede
Haer neſten inde Wolcken te hebben/en ſteegh lijck
Verbont met de Doot te hebben ghemaect onveeghlijck
Beweeght en verandert: dees' gheven wy d'eere/
En haer onderworpen wy ons oock ghedweghlijck.
Deſe bleeck aende Spaenſche Coninck u Heere/
Welcke ſoo hy ſulcx hem had laten zijn een Leere
Tot ſyn Luciferſche hovaerdye noyt hadde ghecomen/
Waer door hy heeft begonſt te dalen ſeere/
God ſlaet de hovaerdighe, verheft de vromen.

* Int antwoort der Heeren Staten Anno.1594. den 27. mey Gegeuen op het voorſtel van vrede by dē eertz Hertoch Erneſtus.

Beſiet de Hiſtorien die u eygen Biſſchoppen daer van geſcreuē hebben als Bertholomeus de la Caſa en andere.

Siet hier van de hiſtorie van Anthoni Peeterſen.

Noch op het vierde Vers.

4 De laſt die Rÿcken en Croonen doet dalen
Is Af-goderÿe:van God ſeer ghehaet:
Tyrannÿe daer neffens teghen zÿn vaſſalen:
En teghen nabueren ongerechtheyt quaet:
Door deſe God Coninghen en Rÿcken ſlaet:
Maer Hollandia ſal haer noch verfrayen
Als een Schaep dat verheuen op Gods toren ſtaet
Van waer het ſWolfs grimmen gaet lachende verſmayen
Verſekert/dat geen wint des drucks hem can ſchayen.
Wat teecken?wat vrucht van gratie en genaden/
Daer van ghy ſoo roemt vroech ende ſpaye/
Toont ghy ons van zÿn barmhertige daden?
Men heeft noch corts willen ons Prince verraden
En dooden/naer dat u geveynſde vermanen
Tot ons is ghecomen:wech/wech/met ſulck raden.
Donverſadelÿcke bloet dorſt'heyt vande helſche Sprinchanen
Docerende t'Prins moorden u Jeſu wÿtſche roffianen
Die u Coninck regieren/leert ons t'aller uren
Dat wy ons met vergrÿpen/met een ydel wanen
Trijck op moorden gegrondet,en can niet dueren.

Op het vÿfde Vers.

5 Verweckt zÿn wy dickwils gheweeſt wreetdadelÿck
Als wy niet ſliepen/dat die den wrecker vernamen
Noyt meer opſtonden ſulcx noch nu verſadelÿck
Die den clop doe ſlechts hoorden/en daer van quamen
Noch ſchricken.doch noyt zÿn wy alleen oft/tſamen
Van de gene vermaent die hadden tvermoghen/
Maer wel van u/die bekent/beradelÿck
Gheen macht te hebben/als ſtaende gheboghen
Onder t'Jock der ſpaeniaerts/haer zÿt ghy ghewoghen
En den Gouerneur wiens macht is bepaelt
Door den ſpaenſchen raed'/en haer commiſſie vertogen
Tot belieuen huns meeſters.daermen danck behaelt
Iſt goet vermanen:Maer onſoor is deurſtraelt
Met ſekere dickheyt dat wy qualÿck hooren
Want wy hebben Batavam aurem.dats vertaelt/
Een oore die dick is/die haer niet laet becooren/
Maer als de ſlange gaet cloeckheyt oorbooren/
Stoppende haer ooren tot ſbedriegers ſanck:
Wy willen ons aen u ſoet praten niet ſtooren:
Svoglaers fluyt als bedriegen wil heeft ſoete clanck.

W H.

Noeh op het vijfde Vers.

5 God heeft ons Vaderlijck een wyle ghecaſtydt
Tot ſtraff en verquicking': Niet alleen onſ'ſonden
Maer oock ellenden aenſiende: verhoord' hy altijt
Onſ' crachten die over de Spaeniaerts t'allen ſtonden
Wraeck riepen ten Hemel/ van waer hy/ t'is bevonden/
Heeft verhoort ons billicx klaghens gheluyt.
Of nu God door de Walviſch yet wil verconden
Die aen onſe Strand quam/ of ſulcx yet beduyt
En weten wy niet/ want ſonder virtuyt
Can ſulcx wel gheſchien: veel min wy weten
Wat God daer deur/ eygentlijck wil drucken uyt:
Doch u bedieding' vol neuſwyſe ſecreten
Dunct ons ongerijmt/ end' te ſeer vermeten:
Maer t'gheeft ons geen wonder/ want de Text der ſaken
Is u valſch geſonden/ oft by u valſch afghemeten/
Want de Viſch niet ſonder hooft was ofte Caken
Ghelijck ghy in u ſevende Vers gaet aenraken
Maer hy hadde meer Hoofts/ ghemeten zijnde met handen
Dan zijn groothcyt betaemde: maer wat mach dit maken?
want Gods teeckenen dreyghen meeſt Gods Vyanden.

Noch op het vijfde Vers.

5 Doch dit is onſe beduyding'/ die ghy niet cont vaten
Deeſ' Walviſch is de Spaenſche Leviathan wreedt
Want hy een is als dees Viſch eenich gelaten:
Ghelijck de Viſch de dieren verſlindende eet/
Is hy Rijcken en menſchen verſlinder ſomen weet:
ſ,Viſchs Hooft was boven proportie groot
Soo is oock de Spaingaert begeerich en heet/
Om alles te begapen al coſtet hem de doot/
T'blijckt aen Vranckrijck Eng'land en Neerland bloot/
Deeſ' Viſch int vervolgh van veel Viſſchen daer ontrent/
Is aen t'ſtrand gheworpen/ daer hy tleven uyt goot
Met een groote barſt: de Spaingaert ſoo tis bekent
Hebbende naer Enghelant zijn machten ghewent
Om dat met zijn na-bueren onder dwanck te brengen
Is daer oock gheſtrandt/ gheborſten ende gheſchent,
Tot alle des Werelts vreught/ en ſonderlinghen
Van ons/ die verwachten dat God ſal ghehinghen
Dat hy hem ſal doot loopen/ ſo hy hem niet wil myden
Donſchuldighe te vervolgen en ſonder reden te beſpringen:
Die een ander vervolcght, comt ſelfs dickwils int lyden,

Op het ſeſte Vers.

6 Soo opt eenich Volck ghedreyght en gheplaecht//is
Door zijn Vyanden als zyt quamen t'overvallen
Soo zijn wyt dats claer/als by u oock ghewaecht//is
In dees waerheyt die ghy buyten mening gaet kallen:
Dies wy verachtende u gehonicht rallen/
Met ons begonſte noodweere voort vaeren.
Dat nu ſulck drieghen van God ouer ons allen
Door den Viſch zy beduyt/door des Zees baren
Aen ons Strand ghedreuen ſonder yemants beſwaren/
Ja ſelfs met profyt des Lants nae zyn waerdye/
Is heel ongerijmt. Gods wyſe/int verclaren
Zyner dreygementen/ongelijck/t'allen tije:
Oock na deelich Gods macht en herſchappe
D'aenloop van verſlindende Woluen en Beyren
Die menſch'en Vee ſchaden ſonder ghempe
D'aenulucht van cleyn vliehend' gediert'/die verteeren.
De vruchten der Boomen/eñ d'aerd-gewas verſeeren/
Zijn meeſt Gods ſtraffen en teijcken van meer plaghen
Soo gaet dees Viſch dan ouer ons geen ſtraf verclaren/
Maer Gods toorn ouer hun. die ons ſoecken te plaghen.

Noch op het ſeſte Vers.

6 Wy bekennen/dat wy Gods rechtuerdige plagen
Wel hebben verdient: Maer wy hebben vertrouwen
Dat zijn oordeel de Spaingaerden ſal nae jaghen
Tot datſe de Vrome te veruolghen ophouwen
D'exempel wy ſelfs aen u Coninck aenſchouwen/
Die tot den Wolcken hooch was ghereſen/
Ende ſal van neer dalen niet ruſten noch rouwen/
Tot dat hy God kenne in zijn cracht en weſen
Wy hem lang genoech hulde beweſen
Als Prince/tot ſchade van ons goet en bloet
Dies wy hem eijndlijck van ons afgeweſen
En verſworen hebben/twelck de noot ons doen doet/
Daer van wy door deel beuelen den Heer goet.
Op Vranckrijck Englant wy geen roem en draghen
Want de vleeſchlijcke arm is cranck vol onſpoet/
Maer God is ons Burcht. Doch dat wy ons verdragen
Met onſe na-bueren/die met eenerley plaghen
Als wy zijn ghedreyght/is ons geen laſtere:
Haer afval die ghy dreycht doet ons niet vertſaghen
Vrees van ghemeyn ſchade bindt vrientſchap vaſtere.

Op het ſeuende Vers.

7 Af-goderie teghen Goods leeringhe ſtrijdt:
Wat ghy oock verwijt: God ende natuere
Stellen Princen der onderdanen ſchut en profijt.
Als de Prins uyt nijt en tyrannighe kure
Zijn macht miſbruyckt: dat hy hem onbuere
Teghen zijn vaſſalen/ ſoo beneemt hem God trecht
Dat hy hem gegeuen hadd uyt der nature.
Doch met alle princen doen als ghy ſeght
Maer die die haer Volck beſwaren niet onrecht:
Vranckrijck en Englandt blyuen buyten u verwyte
Want door haer verbant ſpreken zy ons ſaeck recht/
Tſchandael dat ghy meldet tot onſen ſpyte
Hebben wy niet ghegeuen: maer of eenich hypocrijte
Hem daer aen ergert/ is zijn eygen miſuerſtandt.
Hem ſtotende aen tgene min waert is als een myte.
Dit doet ons oock ſchelden voor rebellen vant Lands
Doch zijn des ghetrooſt van ouerlange: want/
Ons ghedult verandert veel menſchen de ſinnen
En bieden ons uyt ionſt een voorderlijcke handt:
ſoomen niet volhardt iſt onnut te beginnen.

Noch op het ſeuende Vers

7 Die naer ſLandts wetten ſLandts gerecht heyt voorſtaen
Zijn wettighe Ouerheden/ die wy niet verſmaden/
Noch oock verſpouwen naer u ſcheldich vermaen
Wy weerſtaen den Tyran om ons niet te ſchaden
Door trecht aller Volcken/ dat ons oock comt te ſtaden
Doch dordning Gods wy daer door niet vertreden/
Noch Pauli vermaning verachten onberaden.
Maer Gods woort leert ons dat wettig Ouerheden
Om haer goede vaſſalen/ te beſchermen in vreden
Van hem zijn gheſtelt en de booſe te Caſtyden/
Als zy hun nu begryppen met tyranninge zeden
En om afſtandt te doen/ geen vermaen en lyden/
Worden zy met rechte gheſtelt beſyden
Als brekers der contracten fondamentael.
Men is hen dan niet ſchuldich teenigen tyden
Ghehoorſaem te leiſten/ hier hebt ghy tfinael.
Om dat nu de Spaeniaert dit monſter ghelijckt temael
In bloetdorſtige booſheyt/ die God wil verſlinden/
Ontvlien wy zijn bloet dorſt en laſterlijcke prael
ſot is hy die gratie ſoeckt daerſe niet is te vinden.

Op het achſte Vers.

8 Eens onſinnighen menſches ſpottighe reden
Wt ſyn mont gegleden ſonder gront of verſtant/
Wert belacht en beſpottet taller ſteden
Als ſotte ſeden/van die hem niet zijn verwaent
Met bloed' oft maechſchap : maer die met verbant
Des bloets hem beſtaen/en hem hertlijck beminnen/
Zijn bedroeft van ſinnen/door ſulck doen/want/
Syn ongeneeſ'lijcke dolheyt ſy daer door bekinnen:
Dus iſt met ons t'uwaerts/want uwe ſinnen
Die and're beſpotten/gheven ons ganſch gheen trooſt/
Als wy u verwaentheyt en raſerye erinnen
En dat ghy ons haedt/u vyand'lieve kooſt:
Ghy zijt onbequaem/dits ons clagh'lijck propooſt/
Om te nutten goede raedt tot u dootlijcke quale.
De waerheydt is ons lief/maer v reden bekrooſt
Met diverſche ongerijmde logentale
Doet ons verſtaen/dat ghy tenemale
Oft van dolheyt/oft van Spaengaerts/zijt inghenomen
Tot u en ons verderf/en uw's Vaderlants pale:
Die't verderf nae jaeght, ſalder haeſt toecomen.

Noch op het achſte Vers.

8 V beſchulding' is bitter/u vermaent tot vrede
En tot gehoorſaemheyt/is ſonder fondament.
Dat ghy't doet uyt yver/ghelooven wy wel mede/
Maer u yver is onverſtandich/bot en blent.
Ghy ſeght dat verandering' ons is ontrent/
Dit ſteunt op u vreed' met de France natie/
Wat ſchad'lijcker mutatie mach ons zijn toegewent/
Als met wolven te hebben vrede en gratie:
Maer zijt ghy geen Propheet? waer her dan u oratie?
Doch t'Schaap al hadt borgh cant hem niet beghevε
In s'wolfs genade? want hy ſonder fallatie/
Eer borgh' en Schaep verſlond'/als hyt Schaep liet leven/
Wy weten t'decreet in ſPaus Concilien ghegeven/
Datmen Ketters gheen gheloove houden en mach.
Theeft aen veele ghebleken diet ghecoſt heeft tleven
Doch ghy hebt uwen wenſch/daer van ghy doet ghewach
Mits voeghende u pylen by donſe met verdrach.
Sonder twiſtmakers te hooren: want hy voorwaer bot//is
Die ſyn vrienden vyanden te weſen acht/
En die vyanden voor vrinden houdt een ellendich ſot,,is.

Vigilantia & Fide. 1598.

Sonnet.

NAe Menſch vernuft niet zwaer en waer ghewis
Te nemen aen in danck den Spaenſchen vrede/
En eer te doen Afgodſche Beelden mede/
Jae oock te gaen ter Biechten en ter Mis:

Plomp heen alſoo de Wijſe int Pauſdom is
Den ruymen padt nae ſweerelts loop en zede:
Waert dat den Paus alleen in Chriſti ſtede
t'Oordeel toe quaem in der verrijſſenis.

Maer neen: hy ſal dan niet als Richter comen
Al hoortmen hem Stadthouder Godts hier nomen
T'is maer bedroch en ydel roemen Sot.

Niet Salich kan hy maken noch verdomen
Wat wilmen dan voor zijnen ondanck ſchromen/
T'is beter dat men vrede houdt met Godt.

Ander Sonnet.

DEn Paus en ſal ſyn Inquiſity ſtraf/
Niet ſlaken daer den Spaengiaert heeft ghebieden/
(Bevroetmen wel) hy kan dus t'goet der Lieden
Verbeuren/oock den Princen ſtellen af.

Wie niet begheert t'onreyne Babels draf/
Die ſoecktmen doch als Ketters wt te wieden/
Men raedt ons Peys/maer wat ſoud' ons gheſchieden/
Dan Peys ghelijck Joab Amaſam gaf.

t'Waer haeſt gheſchiet dat langhe mocht berouwen.
Op ſlincker handt een zweert/is ons aenſchouwen,
t'hooft legghen wy niet gheern op den Block.

Daer wy het Bijl verborghen ſien om houwen/
Den Leeuw den liſt aenſiend' in miſvertrouwen/
Is niet beluſt tot t'Spaenſche bitter Jock.

FINIS.

Ghedruct voor Laurens Jacobſz. inden Bybel op t'Water
tot Amſtelredam. Anno, 1598.